

Plánované akce v oblasti zdravotnictví v Evropě

23. – 24. 11. 2016	Zasedání Správní rady AIM, Paříž
25. 11. 2016	Mezinárodní konference AIM o finančních předpisech ve zdravotních vzájemných pojišťovnách
1. 12. 2016	Transformace zdravotnictví , Brusel
16. 12. 2016	OECD Health Forum, Paříž

Evropské záležitosti

Ochrana zdraví dětí v Evropě proti marketingovému průmyslu

Evropská komise (EK) předložila návrh směrnice o audiovizuálních mediálních službách, kterou se řídí koordinace národních právních předpisů v EU týkající se všech audiovizuálních médií. Tato směrnice se vztahuje zejména na reklamu tabákových výrobků, alkoholických nápojů a nezdravých potravin, které jsou třemi hlavními rizikovými faktory zodpovědnými za vysokou zátěž nepřenositelných (ve smyslu nenakažlivých) chorob. Tento návrh je v současné době projednáván v Parlamentu.

Četné důkazy ukázaly obrovskou zátěž nemocí způsobenou konzumací tabáku, alkoholu nebo potravin bohatých na obsah tuku, trans-mastných kyselin, soli, sodíku nebo cukrů. Tyto výrobky jsou hrozbou pro evropské zdraví a zdravý životní styl a jejich spotřeba by neměla být v žádném případě podporována. Nedávná data ukazují, že více než 3,5 milionu dětí má v současné době diabetes typu 2, který byl dříve v této věkové skupině neznámý; 13,5 milionů dětí má zhoršenou glukózovou toleranci, která je prekurzorem pro diabetes. Přibližně 24 milionů lidí má vysoký krevní tlak a více než 33 milionů má ztučnělá játra v důsledku obezity, která je častěji spojena s alkoholismem a která může vést k cirhóze jater a rakovině. Návrh EK přezkoumat směrnici o audiovizuálních mediálních službách je příležitostí zajistit, aby zdraví evropských dětí a adolescentů bylo dostatečně chráněno před vlivem průmyslu. Nicméně znění navrhované Komisí by podle názoru AIM neminimalizovalo vystavení dětí a mladistvých audiovizuálním obchodním sdělením, která se týkají uvedených nebezpečných výrobků. AIM proto navrhlo pozměňovací návrhy a v současné době za ně lobuje u orgánů EU, a to s ohledem na ochranu dětí a dospívajících v EU před vlivy, které by byly škodlivé pro jejich zdraví. AIM také nedávno společně podepsalo deklaraci, kterou podporuje široká koalice (vedená Aliancí pro veřejné zdraví (EPHA), na základě které hodlá pokračovat do budoucna v boji proti reklamám na zdraví škodlivé výrobky.

EDS: Ochrana Evropy před látkami narušujícími hormonální systém

V červnu Evropská komise předložila kritéria pro identifikaci endokrinních disruptorů v přípravcích na ochranu rostlin a biocidech. Právníci z AIM pokládají současný návrh za příliš omezený, neboť by neidentifikoval téměř žádnou látku jako škodlivou. Takové nebezpečné látky, poškozující zdraví, musejí být zavčasu identifikovány a zakázány jako škodlivé. EDS by měly být staženy z trhu co nejdříve za účelem ochrany zdraví občanů EU.

Na evropské úrovni probíhá vývoj těchto preparátů - endokrinních disruptorů již od roku 1996. V roce 1998 vydal Parlament usnesení a o rok později Evropská unie vypracovala strategii. V roce 2006 vyšel zákon, zbývající se řešením těchto škodlivých látek v rámci EU. O tři roky později EU revidovala své právní předpisy o pesticidech, což byl velký krok kupředu: Pesticidy, které jsou škodlivé pro zdraví, jsou ihned zakázány a staženy. Komise měla zveřejnit kritéria EDC nejpozději v roce 2013, což byl konečný termín, který dal Evropský soudní dvůr k přijetí opatření. A konečně, v červnu 2015, Komise navrhla některá kritéria, která jsou v současné době projednávána skupinami odborníků pro oblast pro biocidů. Není ale dodržován obecný evropský legislativní postup. Skutečně v tomto případě ani Rada, ani Evropský parlament nebudou muset přijmout nebo odmítnout kritéria, která navrhla Evropská komise a nebudou mít možnost navrhnout pozměňovací návrhy. Je proto velmi důležité vyzvat ke stanovení podmínek a kritérií, která budou účinně chránit veřejné zdraví. AIM, s pomocí HEAL (Aliance pro zdraví a životní prostředí) vypracovalo dopis vyzývající ke stanovení odpovídajících kritérií. Dopis byl zaslán národním ministrům zdravotnictví a další subjektům s cílem ovlivnit zásadní hlasování. Skupina pro prevenci při AIM také s největší pravděpodobností připraví obecnější prohlášení, které má být přijato AIM.

První zasedání Evropského fóra pro oblast mentálního zdraví a životní pohody (Compass Fórum)

V Lucembursku se uskutečnilo první zasedání tohoto fóra, jehož cílem je vytvořit platformu pro sledování pokroku při řešení problému mentálního zdraví a životní pohody v jednotlivých členských státech EU. Rovněž se očekává prosazování a podpora problematiky psychického zdraví usnadněním dialogu mezi zúčastněnými stranami.

Psychologická zdravotní péče v Evropě má velké mezery; nedostatek potřebných dat; existence strukturálních bariér, zejména v zemích s omezeným zdravotním pojištěním a také finanční překážky, zejména s ohledem na omezování výdajů na zdravotní péči. Fórum navazuje na svého předchůdce v této oblasti (Joint Action on Mental Health and Well-Being), aby implementovalo vydaná doporučení a pokusilo se najít řešení zmíněných výzev. První zpráva vydaná Fórem Compass byla předložena 6. 10. 2016 v Lucemburku. Obsahuje shrnutí hlavních aktivit duševního zdraví vyvíjených členskými státy; zhodnocení pokroku na cestě k cíli „Evropského paktu pro duševní zdraví“; a obsahuje také doporučení pro budoucnost. Během setkání účastníci diskutovali otázky, jako je např. přístup k integrované a koordinované péči prostřednictvím systému veřejného zdraví, prevenci depresí a psychických nemocí a problémů. Část fóra se zaměřila zejména na nově vznikající problematiku uprchlické krize ve spojitosti s duševním zdravím. V Evropě žádá každý týden na 30 000 lidí o azyl. Isabel de la Mata, hlavní poradkyně pro duševní zdraví a krizové řízení v Evropské komisi, na fóru vysvětlila, že hlavní problém spočívá v definici uprchlíků, tj. kdo může být

regulerními migranty nebo žadateli o azyl (většinou ze Sýrie, Afghánistánu a Iráku), uprchlíky nebo nelegálními migranty. S výjimkou poslední "kategorie", mají všichni stejná práva jako Evropané, pokud jde o přístup ke zdravotní péči. Paní de la Mata také popsala psychologické problémy, kterým migranti mohou čelit. Narážejí na traumatické situace, často skrývají své psychické poruchy během procesu přemístění, aby se vůbec mohli přesunout. Později, když se dostanou do "cílové" země, jsou umístěni v centrech 24 hodin denně, aniž by mohli cokoli dělat a jsou bez jakékoliv možnosti vstupu na trh práce. V důsledku toho se jejich stav zhorší a mnozí z nich jsou v psychické i finanční nouzi. A konečně, byla zdůrazněna nutnost jazykové podpory a podpory při kulturním začleňování těchto lidí v hostitelské zemi.

Léčiva a zdravotnické prostředky

Léková politika zůstává v mezinárodní agendě na vysoké úrovni

AIM se i nadále aktivně zapojuje do diskuzí o farmaceutické politice jak v Bruselu, tak i mimo něj. Diskuse o přístupu k inovativním léčivům začala pro AIM v roce 2015, s vydáním písemného stanoviska na toto téma společně s ESIP (Evropská platforma sociálního pojištění (ESIP)). Evropská rada přijala v červnu 2016 na základě závěrů nizozemského předsednictví závěry o posílení rovnováhy ve farmaceutických systémech v EU a v jejích členských státech. V současné době Evropský parlament dokončuje takzvanou "Zprávu z vlastní iniciativy" o možnostech EU ke zlepšení přístupu k lékům. Všechny tyto dokumenty vyžadují intenzivnější spolupráci mezi členskými státy s cílem zajistit udržitelný přístup.

Pracovní verze zprávy EP uvádí, že je očividné, že ceny nových léčiv se zvyšují do takové míry, že jsou nedostupné pro mnoho evropských občanů. Důležitá je výzva k větší spolupráci v oblasti hodnocení zdravotnických technologií (HTA). AIM chce přispět k práci, která v současné době probíhá v EUnetHTA, síti pro spolupráci v HTA v celé Evropě. Evropská komise nedávno zveřejnila a dala k veřejné diskusi materiál o posilování spolupráce EU v oblasti HTA. AIM se diskuzí účastní. Farmaceutický průmysl tvrdě tlačí na akce související s "adaptivními cestami". Tento rychlejší přístup, který by měl zajistit, že inovativní léčiva se dostanou k pacientům rychleji, vyvolal obavy mezi různými zúčastněnými stranami, včetně AIM. „Zveřejnili jsme naše obavy v létě letošního roku a pokračujeme, aby se vyjádřily k programu ADAPT-SMART, prováděné EMA a farmaceutickým průmyslem, které se zabývá touto problematikou“, říká AIM. I na mezinárodní úrovni se trvalý přístup k léčivům se stává stále důležitějším tématem. AIM je členem poradní skupiny pro "Fair Pricing Forum" Světové zdravotnické organizace. Generální tajemník OSN zřídil v poslední době vysoce důležitý speciální „Panel o přístupu k lékům“, který minulý měsíc publikoval na toto téma zprávu. Panel se zaměřuje na nesrovnalosti v oblasti mezinárodních lidských práv, mezinárodních obchodních dohod, práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS) a cílů v oblasti veřejného zdraví. Uvádí, že nerovnoměrné politiky v těchto oblastech uvnitř EU i mezi členskými státy navzájem mohou vytvářet napětí. Fórum vyzývá k větší transparentnosti vynakládání nákladů na výzkum a vývoj, výrobu, marketing, na distribuci léčiv a k větší transparentnosti údajů z klinických studií.

Zdravotní politiky

Klíčová slova AIM zazněla v Gasteinu

AIM se účastnilo minulý měsíc Evropského fóra zdravotnictví v Bad Gasteinu v Rakousku. Konference, která se koná každý rok a je široce uznávaná, měla v letošním roce podtitul "Demografie a diverzita v Evropě, nová řešení pro zdraví".

Solidarita a spolupráce, klíčová slova pro AIM, byla klíčovými slovy i na konferenci v Alpách. Slova, která jsou spojována s řešením problematiky zdravotních systémů v EU, jsou platná dodnes. První hlavní řečník, Nick Fahy, zdravotní expert z Velké Británie, vidí Brexit (a anti-EU sentiment v mnoha ostatních zemích EU) jako reakci proti globalizaci. Dopad to mělo a stále má na méně kvalifikované a nekvalifikované pracovníky. Ti se cítí odloženi a ohroženi, téměř bez ochrany. Stav zdravotnictví vidí Fahy jako jasný příklad nedostatku solidarity. Globalizace vyžaduje solidaritu, silné systémy sociální ochrany. Publikum, které bylo pozváno k účasti na diskusi, mohlo klást otázky a psát připomínky prostřednictvím mobilních aplikací. Odpověď na otázku, co potřebujeme jako reakci na demografické změny a migrační tlaky, byla jasná. Tvůrci politik EU jsou ve svém názoru jednotní: ve zdravotní politice je zapotřebí více solidarity. To je názor také i AIM. Elias Mossialos, profesor zdravotní politiky na London School of Economics, vystoupil na vedlejší akci o léčivech a zdůraznil napětí mezi hodnotou, ziskem a dostupností. Ve svém vystoupení akcentoval spolupráci. Důležitá je spolupráce mezi plátcí zdravotní péče, ale ti v současné době nedokážou koordinovat svou činnost. Společné evropské systémy zdravotní péče jsou největší monopolní kupní silou na světě

Fiskální politiky pro dietní programy a prevenci nepřenositelných nemocí

WHO zveřejnila zprávu o setkání odborníků v oblasti fiskální politiky, které se konalo v Ženevě s cílem řešit zvyšující se počet žádostí členských států, které požadují určitý návod pro řešení fiskální politiky pro oblast dietních programů. Jednání byla zaměřena na vytvoření tohoto konkrétního návodu, dále na porovnání jednotlivých případů a studií v jednotlivých zemích a na vytváření efektivních a účinných fiskálních politik v souvislosti s dietními programy.

Závěry zdůraznily, že vhodně navržené daně na nápoje slazené cukrem mají za následek snížení spotřeby. Podobně dotace na čerstvé ovoce a zeleninu snižují ceny o 10-30% a jsou účinné při zvyšování jejich konzumace. Dále bylo poukázáno na země se silnou daňovou politikou, kde daně vypočtené na základě obsahu živin, mají větší odpad na zdravější konzumaci potravin. Je potřeba efektivně posuzovat ty argumenty a snahy v potravinářství, které by bránily rozvoji efektivních daňových opatření. Na závěr účastníci schůzky také vyzvali k vytvoření „manuálu“ pro rozvoj a implementaci fiskálních politik pro dietní programy.

92% světové populace je vystaveno nebezpečné úrovni znečištění ovzduší

WHO vydalo nové národní limity omezující znečištění ovzduší a důsledky znečištění pro zdraví. Podle nového modelu žije 92% světové populace v místech, kde úroveň znečištění ovzduší překračuje limity WHO.

Prostřednictvím interaktivních map, ve kterých jsou vyznačena místa s nebezpečným znečištěním ovzduší, si WHO klade za cíl poskytnout relevantní informace, které by mohly být využity jako reference pro sledování pokroku v boji proti znečištění ovzduší. Model

obsahuje ty nejdetailnější údaje, které kdy WHO měla, pokud jde o znečištění vnějšího ovzduší. Model je založen na družicových měřeních, leteckých modelech a monitorech pozemních stanic pro více než 3000 míst, jak venkovských, tak i městských.

Diskuze SEE k Evropskému akčnímu plánu

Social Economy Europe (SEE), organizace zastřešující evropská družstva, vzájemné společnosti, nadace, sdružení, sociální podniky, etické banky a paritní instituce, uspořádala veřejné slyšení k projednání Evropského akčního plánu pro sociální ekonomiku.

Intergroup pro sociální ekonomiku požaduje akční plán, který má být zahrnut do příštího pracovního programu. Panelisté zdůraznili, že všechny druhy dat a teorií o sociální ekonomice jsou již k dispozici a že nyní je čas jednat. Byly zdůrazněny některé překážky pro implementaci tohoto akčního plánu, a to: nedostatek konzistentní databáze statistických údajů o sociální ekonomice v EU; potřeba určit jednu zodpovědnou kontaktní osobu na jednotlivých národních úrovních, jakož i v rámci Evropské komise. Během jednání Komise uznala význam podniků sociální ekonomiky, protože se ukázaly být odolnější vůči hospodářské krizi než tradiční podniky. Panelisté dále zmiňují a odkazují na vzájemné pojišťovny s tím, že jejich vývoj je třeba podporovat a i přes neúspěch dosáhnout vzájemného statutu. Závěry tématu budou na pořadu jednání předsednické konference 30. 11. – 1. 12. 2016. Jednání se zaměří na dvě témata: sociální ekonomiku jako hnací sílu regionálního růstu a různost právních rámců národních právních předpisů.

e-Health

Potenciál a výzvy m-Health pro Evropu

Výbor pro průmyslový výzkum a energetiku Evropského parlamentu a Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin uspořádali společné veřejné slyšení na téma: "Směrem k m-Health pro Evropu".

Jednání bylo rozděleno do dvou sekcí, které se zaměřovaly na jedné straně na pozitivní výsledky m-Health, a na straně druhé na způsoby překonání implementačních problémů, které s sebou přinášejí. Diskuze se týkala širokého spektra témat, mezi nimiž byly otázky o tom, jak zajistit interoperabilitu a aktivní zapojení uživatelů, zejména pokud jde o souhlas k použití vlastních údajů o zdravotním stavu ve velkých datových procesech. Byl diskutován a řešen potřebný posun od kurativního k preventivnímu přístupu ke zdravotní péči, stejně jako otázky vlastnictví dat, jejich přenositelnost, personalizovaná zdravotní péče a spolehlivost m-Health řešení.

International

Zahájení mezinárodního průzkumu o psychosociálních rizicích ve školách

Vzdělávací a solidární síť a MGEN v poslední době zaměřují svůj průzkum na psychosociální rizika odborníků v oblasti vzdělávání. Jeho cílem je získávání informací o psychosociálních rizicích pro vzdělávání pracovníků v několika zemích.

Výsledky budou zpracovány datovým analytikem, budou porovnány s údaji z jiných zemí, které se účastní studie a budou shrnuty v podobné zprávě, jako byla dřívější zpráva o ochraně zdraví pracovníků ve vzdělávání z roku 2015. Výsledky pomohou rozvíjet intenzivnější chápání pracovních podmínek odborníků na výchovu a vzdělávání a podpoří budoucí opatření v této oblasti. Aby bylo možné vyvodit přesné závěry z tohoto průzkumu, je potřeba rychlá odezva od učitelů a dalších odborníků ve vzdělávání.

Příprava Vzájemné pojišťovny pro učitele v Burkině Faso

V Burkině Faso se připravuje vytvoření Vzájemné zdravotní a sociální pojišťovny pro pracovníky ve vzdělávání a jejich rodinné příslušníky. Předpokládá se pokrytí pro celkem 7 tisíc pojištěnců.

Měsíční AIM Flash byl sestaven Jessicou Carreno Louro.

Zpracování a překlad: Ing. Alena Frolíková, MBA

ZP MV ČR

Praha 18. 11. 2016